

Evropská unie a vzdělávání

Ekonomika školství

13. prosince 2004

KVE

Vzdělávání v pravomocích EU

- **výlučné** - předpisy vydává jen EU, členské státy pouze s povolením EU (např. společná obchodní politika vůči třetím zemím, měnová politika pro země eurozóny)
- **sdílené** – předpisy mohou vydávat i členské státy, pokud tak ji nečinila EU (např. zemědělství a rybolov, životní prostředí, vízová a azylová politika)
- **doplňující** – aktivita EU se omezuje jen na podporu členských států (např. vzdělávání, politika zaměstnanosti, kultura, věda a výzkum)
- **výlučně v pravomoci členských států** (např. národní identita, veřejná správa, organizace justice, lékařská péče a pod.)

Základní principy EU

- subsidiarita – problémy se řeší na té nejnižší možné úrovni
- solidarita – cílem je zvyšování všech členů, systematicky vyrovnávat rozdíly mezi nejbohatšími a nejchudšími regiony a státy
- zajištění lidských práv a vyloučení jakékoli diskriminace
- respektování kultury, tradice a svébytnosti nejen každé země, ale i každého regionu

Lisabonský summit- březen 2000

Konkrétní cíle do roku 2010:

- podstatný každoroční nárůst investic do lidských zdrojů
- snížení počtu osob ve věku 18 – 24 let se základním vzděláním na polovinu
- přeměna škol na víceúčelová vzdělávací střediska, napojení na internet, vazba na podniky a výzkum
- definování nových základních dovedností
- rozšíření mobility studentů a učitelů, transparentnost v uznávání kvalifikací a studia
- vypracování společného evropského formuláře pro curriculum vitae k usnadnění mobility

Strategické směry a cíle EU ve vzdělávání

- cíl 1: Zvýšit kvalitu a efektivitu vzdělávacích systémů členských zemí
- cíl 2: Usnadnit všem přístup ke vzdělávání
- cíl 3: Otevřít vzdělávací systémy širšímu světu

Postupné rozšiřování role EU ve vzdělávání

- 1957- Římské smlouvy
- 1985- ESD potvrzuje, že vysoké školství se považuje za odborné vzdělávání a přípravu
- 1992- Maastrichtská smlouva
- 1995- Bílá kniha „Vyučování a učení na cestě k učiteli se společnosti“
- 1995- vytvoření nových integrovaných komunitárních programů
- 1996- Evropský rok celoživotního učení
- 1997- Amsterdamská smlouva: „Europe of knowledge“
- 1998- zahájení tzv. boloňského procesu s cílem vybudovat „Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání“

-
- 2000 - Lisabonský summit
 - 2000 - vydáno Memorandum o celoživotním učení a zahájen konzultační proces
 - 2001 – Evropský rok jazyků
 - 2001 – Stockholmský summit
 - 2001 – zahájení procesu vytváření „Evropského prostoru pro odborné vzdělávání a přípravu“ a „Evropského prostoru celoživotního učení“
 - 2002 – Barcelonský summit: „Program práce do roku 2010“
 - 2002 – usnesení Rady EU o celoživotním učení

Vzdělávací programy EU

- SOKRATES vychází ze 3 základních programů:

- COMENIUS – projekty spolupráce, jazykový projekt, projekt rozvoje školy
- ERASMUS
- GRUNDTVIG

Navazující programy:

- LINGUA
- MINERVA
- ARION, EURYDICE, NARIC

- **LEONARDO DA VINCI**

- zaměřen na podporu inovací odborného vzdělávání
 1. projekty mobilit
 2. pilotní projekty

- **MLÁDEŽ- 5 hlavních oblastí**

1. Mládež pro Evropu
2. Evropská dobrovolná služba
3. iniciativy mládeže
4. Společná opatření
5. Podpůrná opatření

Vzdělávací soustavy zemí EU

- jsou rozmanité
- zásady rozvoje školství v jednotlivých zemích:
 - zásada rovného přístupu ke vzdělávání
 - zvyšování průchodnosti systému
 - zvyšování kvality vzdělávání
 - podpora účasti stále širších vrstev populace na vyšších úrovních vzdělávání
 - budování možností celoživotního učení
 - sepětí s potřebami společnosti a trhu práce

Předškolní vzdělávání v EU

Tři hlavní typy:

- instituce poskytující převážně péči
- instituce neškolského typu
- školy obdobné naší mateřské škole

Vzdělávací politika EU vůči dětem s postižením

- Deklarace ze Salamanky z roku 1994:
 - každé dítě je jedinečnou osobností a jedinečnými vlastnostmi, zájmy, schopnostmi a vzdělávacími potřebami
 - vzdělávací systém musí respektovat širokou rozmanitost potřeb dětí
 - děti se zvláštními vzdělávacími potřebami musejí mít přístup do běžného proudu vzdělávání

Střední vzdělávání v EU

- všeobecné
- odborné – stát nebo trh?
 - školský model
 - učňovský (duální) model
 - model odborné přípravy mimo školu
- mezinárodní uznávání kvalifikací- opatření:
 - vysvětlující dodatek ke kvalifikačním dokladům
 - národní referenční místa pro kvalifikace
 - Evropské curriculum vitae

Terciární vzdělávání

- Boloňský proces- 6 hlavních cílů:
 - přijetí srozumitelného a srovnatelného systému titulů
 - přijetí systému založeného v podstatě na dvou hlavních cyklech
 - zavedení kreditního systému
 - podpora mobility
 - posílení Evropské spolupráce v zajišťování kvality
 - posílení evropské dimenze ve VŠ vzdělávání

